

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 sierpnia 2016 r. K. K. wniósł o zapłatę od pracodawcy (...) Spółki akcyjnej w S. na jego rzecz kwoty 15.170 zł tytułem premii rocznej za 2015 r., z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2016 r. oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że rozpoczął pracę dla pozwanej w dniu 1 września 2015 r. na stanowisku Prezesa Zarządu, a jednym z jego składników wynagrodzenia była premia roczna w wysokości 3% dywidendy wypłacanej przez spółkę za dany rok rozrachunkowy. Aneks do umowy o pracę z dnia 3 grudnia 2015 r. strony zmieniły stanowisko powoda i jednocześnie wykreślono z umowy o pracę punkt 3 ppkt b, dotyczący premii rocznej. Zdaniem powoda nie oznacza to jednak, że zrzekł się prawa do premii rocznej za okres sprzed zawarcia aneksu, tym bardziej, że umowa o pracę przewidywała płatność premii rocznej proporcjonalnie, w razie nieprzepracowania pełnego roku. Przywołał orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące zakazu zrzekania się prawa do wynagrodzenia za okresy już przepracowane, nawet gdy później strony zawierają porozumienie zmniejszające wysokość płacy.

W dniu 23 września 2016 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym uwzględnił całe roszczenie.

Pozwana (...) Spółka akcyjna w S. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podniosła, że regulamin wynagradzania pozwanej nie przewiduje nagród z zysku, tak samo jak przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Zatem pracodawca na zasadzie dobrowolności przewidział taki składnik w umowie o pracę powoda. Zdaniem pozwanej aneks do umowy o pracę z dnia 3 grudnia 2015 r. wyłączył prawo do premii rocznej. W ten sposób powód zgodził się na pogorszenie jego warunków wynagradzania. Aneks definitywnie zlikwidował prawo do premii i w chwili podjęcia uchwały Rady Nadzorczej co do wysokości dywidendy za 2015 r. to prawo po stronie powoda już nie istniało. Pozwana przytoczyła wyrok Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2008 r. dotyczący braku uprawnienia do nagrody jubileuszowej, gdy osiągnięcie wymaganego okresu zatrudnienia nastąpiło po upływie obowiązywania przepisów przewidujących nagrodę jubileuszową. Wreszcie w chwili podjęcia uchwały w przedmiocie dywidendy powód w ogóle już nie pozostawał pracownikiem pozwanej. W ocenie pozwanej nie ziszcili się warunki nabycia premii rocznej przez powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lipca 2015 r. K. K. zawarł umowę o pracę na czas nieokreślony ze spółką (...) S.A. w S., na stanowisku Prezesa Zarządu, w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa miała zacząć obowiązywać od dnia 1 września 2015 r. W punkcie 3. umowy przewidziano wynagrodzenie zasadnicze (podpunkt a), niepubliczne ubezpieczenie zdrowotne (podpunkt c) oraz w podpunkcie b premię roczną. Zgodnie z treścią tego punktu: premia roczna stanowi równowartość 3% kwoty dywidendy wypłacanej przez Spółkę za dany rok rozrachunkowy. Premia ta będzie naliczana zaliczkowo na podstawie planowanej przez Zarząd Spółki kwoty dywidendy na dany rok rozrachunkowy. Wypłata zaliczki na poczet premii następować będzie raz na kwartał, wraz z wynagrodzeniem za miesiąc, w którym Rada Nadzorcza zatwierdzi przedstawione przez Zarząd Spółki wyniki finansowe za kolejny kwartał, wraz z aktualizacją planu dywidendy. W przypadku okresu zatrudnienia Pracownika krótszego niż rok rozrachunkowy premia wypłacona będzie proporcjonalnie od okresu zatrudnienia. W przypadku kiedy Spółka nie wypłaci dywidendy za dany rok rozrachunkowy lub kwota pobranych zaliczek na poczet premii będzie wyższa niż 3% kwoty dywidendy wypłacanej przez Spółkę za dany rok rozrachunkowy, Pracownik zwróci pobraną odpowiednio zaliczkę na poczet premii lub różnicę w terminie 30 dni od podjęcia uchwały przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy o przeznaczeniu zysku Spółki. Spółka ma prawo potrącić pobraną zaliczkowo premię z wynagrodzenia Pracownika, na co Pracownik wyraża zgodę.

Niesporne, a nadto umowa o pracę z 17 lipca 2015 r. – k. 7-8

Przebieg negocjacji poprzedzających zawarcie umowy o pracę oraz ich wynik był dokładnie taki, jak wynika z redakcji pisemnej umowy o pracę. W punkcie 3 ppkt b przewidziano prawo do proporcjonalnej nagrody, biorąc pod uwagę, że K. K. objął stanowisko Prezesa Zarządu dopiero we wrześniu 2015 r.

Dowód :

- przesłuchanie P. S. za stronę pozwaną – k. 54-55

- przesłuchanie powoda – k. 53v.-54

Dnia 3 grudnia 2015 r. strony zawarły aneks do umowy o pracę, mocą którego zmianie uległo stanowisko K. K. na Wiceprezesa Zarządu ds. Inwestycji i (...), w nowy sposób określono jego zakres zadań i obowiązków, obniżono wynagrodzenie zasadnicze oraz wykreślono punkt 3 ppkt b) umowy o pracę z dnia 17 lipca 2015 r.

Niesporne, a nadto: aneks do umowy o pracę z dnia 3 grudnia 2015 r. – k. 9

(...) S.A. w S. nie zawierał regulacji przewidującej premię roczną.

Niesporne, a nadto: Regulamin Wynagradzania k. 35-37

Na wniosek K. K. została mu wypłacona zaliczkowo na poczet premii rocznej za 2015 r. łączna kwota 8.775 zł.

Niesporne

Umowa o pracę K. K. ustala z dniem 31 maja 2016 r., na skutek wypowiedzenia złożonego przez pracownika.

Niesporne, a nadto: wypowiedzenie – k. 34

Uchwałą nr 8/2016 z dnia 21 czerwca 2016 r. Walne Zgromadzenie (...) S.A. w S. zatwierdziło podział zysku netto osiągniętego w 2015 roku, w wysokości 4.477.972,56 zł w następujący sposób: 3.510.000 zł na dywidendę dla akcjonariuszy; 967.972,56 zł na kapitał rezerwowy.

Niesporne, a nadto: uchwała nr 8/2016 Walnego Zgromadzenia (...) S.A. w S. – k. 10-11, zeznania świadka M. A. – k. 53

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o zapłatę premii rocznej za 2015 r. okazało się zasadne. Premia roczna przewidziana w umowie o pracę powoda stanowiła jeden z jego składników wynagrodzenia.

Żądanie zapłaty wynagrodzenia znajduje oparcie w treści art. 22 § 1 kodeksu pracy, zgodnie z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Z przepisu tego, jak również z treści art. 84 k.p., wynika zasada odpłatności stanowiąca podstawową zasadę prawa pracy. Za wykonaną pracę wynagrodzenie podlega zapłacie w określonym przez strony terminie, nie później jednak niż do dnia 10. następnego miesiąca (art. 85 § 1 i 2 k.p.)

W przeprowadzonym postępowaniu zdecydowana większość okoliczności faktycznych była poza sporem, a w szczególności treść umowy o pracę powoda, aneksu z dnia 3 grudnia 2015 r. oraz to, że brzmienie tych dokumentów było zgodne z zamiarem i celem stron oraz przebiegiem negocjacji poprzedzających ich podpisanie.

Natomiast osią sporu była wykładnia umowy o pracę powoda, tj. ustalenie, czy K. K. nabył prawo do nagrody rocznej za 2015 r., proporcjonalnie do okresu przepracowanego do chwili zawarcia aneksu z dnia 3 grudnia 2015 r.

Strona pozwana zarzuciła, że porozumienie zmieniające (aneks do umowy o pracę) z dnia 3 grudnia 2015 r. wyłączyło prawo do premii rocznej jeszcze przed terminem jej wymagalności, a zatem świadczenie jest w całości nienależne.

Jednakże zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, którego przykłady przywołała strona powodowa, porozumienie stron odnosi skutek jedynie na przyszłość i nie może powodować zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia. W takim wypadku byłoby nieważne, jako sprzeczne z art. 84 k.p. (tak m.in. wyrok z dnia 3 lipca 2008 r., III PK 6/o8).

Z kolei orzeczenia przywołane przez pozwaną dotyczące nagrody jubileuszowej nie odnoszą się do niniejszego stanu faktycznego, ponieważ nagroda ta jest świadczeniem przewidzianym z tytułu nadejścia jubileuszu zatrudnienia, a nie stanowi ekwiwalentu za dotychczasowy przebieg zatrudnienia, ani za wykonaną pracę. Jubileusz może nastąpić tylko w określonej dacie i z natury rzeczy brak obowiązywania tego składnika w chwili jubileuszu wyłącza prawo do niego.

Sąd uznał, że skutek prawny porozumienia stron z dnia 3 grudnia 2015 r. jest taki, że powód nie nabył prawa do nagrody rocznej za okres po jego zawarciu, natomiast nabył za okres poprzedzający aneks – proporcjonalnie do przepracowanego czasu, skoro strony wyraźnie przewidziały w punkcie 3 ppkt b) umowy o pracę prawo do proporcjonalnej premii rocznej, w razie nie przepracowania pełnego roku obrachunkowego.

W tym wypadku Sąd uwzględnił istotę nagrody (premier) rocznej, która stanowi ekwiwalent za pracę nad zyskiem w określonym okresie. Tak uregulowany w umowie o pracę staje się składnikiem wynagrodzenia (zmiennym). Skoro pracownik przepracował jakiś okres ze spornego roku, to za ten czas należy mu się nagroda wyliczona proporcjonalnie, a to stosownie do ogólnej regulacji art. 78 § 1 k.p., zgodnie z którym wynagrodzenie musi uwzględniać ilość wykonanej pracy oraz przepisu art. 80 k.p., przewidującego prawo do wynagrodzenia za pracę wykonaną.

Nie jest natomiast konieczne, by regulacja dotycząca premii rocznej nadal obowiązywała po upływie roku kalendarzowego (obrachunkowego). Można tu przywołać orzecznictwo dotyczące nabycia prawa do premii rocznej przez osobę, która już nie jest pracownikiem danego pracodawcy (a zatem nie ma w ogóle prawa do bieżącego wynagrodzenia). W uzasadnieniu trafnego wyroku Sądu Najwyższego z 15 marca 2016 r., II PK 20/15, stwierdzono, że prawo do premii rocznej zależnej od wykonania rocznego zadania premiowego, przysługuje pracownikowi proporcjonalnie za okres wykonywania pracy w roku premiowania, a nie przysługuje za okres niewykonywania przez pracownika zatrudnienia. Trzeba przy tym podkreślić, że wyrok dotyczył stanu faktycznego, w którym stosunek pracy ustał po kilku miesiącach roku, za który przysługiwało prawo do premii rocznej.

Premię roczną powoda należy zatem traktować jak składnik jego wynagrodzenia, stanowiący – jak już powyżej wskazano – ekwiwalent za pracę nad zyskiem spółki w danym okresie. Skoro powód wykonywał taką pracę w okresie od chwili podjęcia pracy 1 września 2015 r. do chwili wyłączenia uprawnienia do premii rocznej w dniu 3 grudnia 2015 r., to za ten czas należy się prawo do tego składnika, zgodnie z ogólną zasadą prawa do wynagrodzenia za pracę wykonaną (na stanowisku Prezesa Zarządu do dnia 22 listopada 2015 r.) i ekwiwalentności świadczeń ze stosunku pracy. Nie można pozbawić pracownika prawa do wynagrodzenia za przepracowany okres tylko dlatego, że przestał być pracownikiem w momencie nadejścia terminu wymagalności tego świadczenia. Tego w istocie chciałaby strona pozwana.

W kolejnych argumentach pozwana podnosiła, że wola stron stosunku pracy wskazuje na całkowite pozbawienie prawa do nagrody rocznej za jakikolwiek okres z 2015 roku.

Tymczasem przesłuchany za pozwaną P. S. wyraźnie zeznał, że przebieg negocjacji był dokładnie taki, jak zobrazowała to umowa o pracę na piśmie, a z tej wynikało prawo do proporcjonalnej nagrody za przepracowanie niepełnego roku obrachunkowego.

P. S. niezasadnie na ostatnim etapie postępowania powołał się na fakt, że ostatni kwartał roku oznaczał mniejsze zyski ze względu na sezonowość w branży budowlanej. Sam we wcześniejszym fragmencie swojej relacji zeznał, że przewidziano w umowie o pracę prawo do proporcjonalnej nagrody biorąc pod uwagę, że powód objął stanowisko

prezesa dopiero we wrześniu. Strony więc założyły, że powód nabędzie prawo do proporcjonalnej nagrody niezależnie od tego, jaka część z zysku za cały rok została wypracowana w ostatniej jego części.

Sąd uznał więc roszczenie powoda za zasadne. Przedstawione w pozwie wyliczenie proporcjonalnej premii rocznej okazało się prawidłowe. W okresie od 1 września 2015 r. do 22 listopada 2015 r. (ostatniego dnia pracy na stanowisku Prezesa Zarządu) przypadły 83 dni. Należało uwzględnić dni kalendarzowe, a nie ogólny wymiar czasu pracy (dni robocze), skoro punkt 3 ppkt b) umowy o pracę stanowił o kwocie „proporcjonalnej do okresu zatrudnienia”, nie odnosząc tego do wymiaru czasu pracy. Niesporna kwota dywidendy wyniosła 3.510.000 zł, a 3% to 105.300 zł. Ułamek 83/365 daje 23.945 zł. Po pomniejszeniu tego wyniku o wypłacone powodowi zaliczkowo na poczet premii rocznej 8.775 zł, pozostało 15.170 zł. Taką też kwotę zasądzono na rzecz powoda.

Ustawowe odsetki zasądzono na podstawie art. 481 § 1 kodeksu cywilnego w związku z art. 300 k.p. od dnia 10 lipca 2016 r. Uchwała Zgromadzenia Wspólników dotycząca wypłaty dywidendy została podjęta wcześniej, a to ona wyznaczała moment wymagalności roszczenia.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi z urzędu na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda wynikającego z umowy o pracę, które w całości pochłaniało zasądzoną kwotę.

Koszty procesu zasądzono na rzecz strony powodowej na mocy art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. Do kosztów tych należały jedynie koszty zastępstwa procesowego (udziału radcy prawnego). Ich wysokość, uzależniona od wartości przedmiotu sporu, wyniosła 3.600 zł (§ 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 – w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia pozwu, a więc 75% od stawki 4.800 zł obowiązującej przed zmianą, która weszła w życie 27 października 2016 r.).

W punkcie III wyroku Sąd obciążył stronę pozwaną nieuiszczoną opłatą od pozwu (5% wartości przedmiotu sporu) stosownie do stopnia, w jakim przegrała proces, w trybie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

3. (...)

16.01.2017